

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВАЖНІ ПЕРЕМІНИ В СТЕЙТОВІМ ДЕПАРТАМЕНТІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт розпочав реорганізацію сил у стейтовім департаменті. Після того, як новий секретар стейту Едвард Р. Стетініус зложив службу присягу, вступив на його місце як підсекретар бувший амбасадор до Японії С. Гру. Новий номінат був уже на такім становищі ще за секретаря Чарлса Іванса Гюза та Френка Б. Келого.

Після іменування Груа президент проголосив резигнацію дотеперішних асистентів стейтового секретаря, а це Адольфа Берлі, Бренеріджа Лонга і Г. Гавленда Шова. На їх місце покликані як асистенти: Вільям Клейтон, Нелсон Ракефелер і Арчбалд Мак-Лейш. Із усіх чотирьох асистентів, залишених Голом у стейтовім департаменті, остався лише Дін Ачесон.

ВИПЛАТЯТЬ БОНУС ВОЄННИМ РОБІТНИКАМ.

ВАШИНГТОН. — Начальник Воєнного Поста-чання лютвант генерал Брегон Б. Сомервел одобрив плян виплатити бонус цивільним робітникам при виробі воєнних матеріалів, замість підвишки плати. Пропозиція вийшла від предсідника Ради Воєної Продукції Дж. А. Круга, який всіма силами протривав підвишки плат. Сомервел виявив перед сенатською комісією, що самий лише департамент війни потребуватиме 311,479 нових робітників, щоб виповнити програму праці для потреб війни. Тому для заохоти робітників, щоб оставали при воєнних заняттях, треба дати якусь нагороду. Він теж сказав, що як би виплата бонусів не помогла, тоді адміністрація президента Рузвельта буде мусіти перевести закон про примусову службу в цілому краю. — Бонус виплатять лише тим робітникам, які постійно працюють у воєнній промислі.

СТРАЙК ШКІЛЬНИК РОБІТНИКІВ НЕ ВДАВСЯ.

НЬО ЙОРК. — Страйк помічників шкільних сторожів у ньюйоркських школах не вдавася внаслідок готовності міста взяти вуличних замітачів до отоплювання печей по школах. Проти страйку виступила теж Американська Федерація Праці, бо юнія шкільних сторожів належить до Майнерської Юнії Луїса.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ ОЧОЛЮЮТЬ ЖИДІВ-СЬКИЙ РУХ.

ПІТСБУРГ. — Доля жидів на цілому світі залежна тепер від „від активності і відповідального проводу“ американських жидів, як це виявив д-р Ігнац Шварцбарт в імені Польської Національної Ради в Лондоні. Д-р Шварцбарт є одним із трьох жидівських провідників, які прибули з Європи на жидівську конференцію, яка саме відбувається в Пїтсбургу незалежно від Всесвітнього Жидівського Конгресу, що покінчив свої наради в Атлантик Сіті в неділю 3. грудня. Шварцбарт ще сказав так: „Після 3,000 літ нашої спільної історії прийшов тепер час, щоб ви, американські жиди, перебрали відповідальний провід в нашій жидівській долі. Коли ви переберете таку місію, жидівський нарід спасеться; коли ні, то ми засуджені на нужденне існування“. Александер Л. Істерман, секретар англійської секції Світового Жидівського Конгресу заявив, що Гітлер дав доказ про неподільність жидівського народу.

НЕ СТАЛО ГРОШЕЙ НА ДОКІНЧЕННЯ КРАЙСЛЕРОВОЇ ОПЕРЕТИ.

НЬО ЙОРК. — У театрі Сенчурі мали виставити в понеділок 4. грудня оперету Фрица Крайслера під заг. „Рапсодія“. Коли публіка, яка закупила білети наперед, почала сходитися на першу виставу, застала повідомлення, що прем'єра не відбудеться. За закуплені білети звернено гроші при касі. — Після запитів за причинами звішення вистави, вийшло на яву, що підприємство, яке розпочало приготування до вистави, не могло дістати додаткових \$50,000 на докінчення фільмової продукції. Продукція коштувала \$300,000, але, коли її виставили на пробу перший раз 22. листопада, показала потреба поробити зміни. На сфінансування не стало грошей і прийшла невдача.

МОЛОДИЙ ГЕНІЙ В ЕЛЕКТРИЦІ.

ЛАКПОРТ (Нью Йорк). — Волтер МакЕвой, 17-літній хлопець, що живе на малій фармі із своїми батьками, дістав від знавців по електриці відзначення як один із 6 найбільших винахідників в Америці в ділянці електрики. Діставши стейтові почести, він поїхав на кошт Вестинггаус Електрик Компані на краєвий зїзд винахідників у Шікаго і там дістав стипендію у висоті \$200. Він відзначається не лише меткістю ума в ділянці електрики, але вже досі має за собою яких 10 незвичайних практичних електричних винаходів.

Армія вишле перший літак постійним повітряним шляхом до Іспанії

ВАШИНГТОН. — Торговельний повітряний шлях із Злучених Держав до Іспанії вже налажений. На підставі угоди про цивільне летунство, проголошеної минулої суботи департаментом стейту, перші літаки на цьому шляху будуть літаки американської армії з Ер Транспорт Команда. Ці літаки будуть перевозити цивільних подорожних на підставі закону про першенство, а видатки подорожі будуть такі, як на звичайних торговельних літаках.

ВИЗВОЛЕНА ФРАНЦІЯ ЗАКУПОВУЄ 700 ЛІТАКІВ В АМЕРИЦІ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд одобрив закупню новим французьким урядом 700 локомотивів в американських фабриках. Франція заплатить за них готівкою \$80,000,000. Це є перше більше закупню невоєнних матеріалів європейською державою. Росія, Англія й інші Аліанти плянують закупити в цілях реабілітації своїх країв виробів вартости 5 біліонів в Америці. Це буде переведене скоро лише новий конгрес збереться на наради. Франція веде тепер переговори про закупню 100,000 тон американської бавовни. Загалом надіється, що Франція вложит 2 біліони доларів в американські закупню упродовж найближчих двохліт.

АКТ ПРО МІЖНАРОДНЕ ЛЕТУНСТВО ОБИМАЄ 4 ДОКУМЕНТИ

ШКАГО. — Серед несполнаних звісток про резигнацію із становища асистента в секретаріаті стейту предсідник Міжнародної Летунської Конференції Адольф А. Берлі виявив на пресовій конференції ближчі подробиці про складену міжнародно летунську угоду. Вона обимає обемисті 4 документи і потребує лише прилюдного одобрення повного засідання конференції в середу. Берлі заявив, що умова посуває летунство „Двадцять літ вперед висаділок праці 2 місяців“.

Конференція має ще вирішити місце осідку міжнародної летунської ради і перевести вибір цієї ради та додаткових комісій.

Китайці пробують обєднати сили проти Японії

ЧУНКІНГ. — Начальний командант китайських військ Кай-Шек іменував прем'єром Китаю дотеперішнього міністра заграничних справ Т. В. Сунга. Це іменування Сунга, що вважається поміркованим політиком, вважають загально кроком до замирення центрального китайського уряду Кай-Шека з комуністами в Північній Китаю в цілі кампанії проти Японії. Комуністи Північного Китаю досі держаться осторож від кампанії Кай-Шека, котрому вони закидають безоглядну ворожнечу до комунізму.

Догадуються, що новий прем'єр поведе з комуністами переговори для замирення, котрого першою точкою буде визнання комуністичного Китаю остаточно членом в одній системі дождиться кінець однопартійній системі, якої досі держався уряд Кай-Шека.

КЕРВАВІ БОЇ МІЖ ЛІВІМИ Й РОЯЛІСТАМИ В ГРЕЦІЇ

АТЕНИ. — Піддержуваний Британією грецький уряд прем'єра Папандреа передав літому крилові Національного Визвольного Фронту ультимат розв'язати свої збройні відділи. Що цього не зробить в означеному реченні, буде вважатися ворогом краю.

У боях на вулицях грецької столиці згнуло досі понад 20 осіб, а число ранених виносить понад півтора сотки. Найзавзятішій бої велися коло катедр, де задержався похорон жертв заворушень; помолитися за абитих, демонстранти крикнули: „Геть з Папандреа!“ „Пістолі!“ та кинулися на війська уряду.

Бритійські війська патрулюють вулицями міста. Грецькі демонстранти носять перед ними таблиці з написом: „Бритійські вояки! Дайте нам вибрати собі уряд!“

Під американською амбасадом в Афинах відбулася голосна демонстрація, підчас котрої вітавано на честь Рузвельта, бо греки розуміють, що Америка не згодиться на політику вміщування в грецькі справи, якої держиться Британія.

У Нью Йорку виступив Влavianos, редактор „Національного Вістника“, грецького щоденника, за закликком за негайну інтервенцію Америки в Греції. Він каже, що непокої викликає грецький король, котрого проти волі грецького населення піддержує Британія.

ФРАНЦУЗЬКІ ЛІВІ ПАРТІЇ ПЛЯНУЮТЬ СПІВПРАЦЮ

ПАРИЖ. — Комітети французької соціалістичної й французької комуністичної партії відбули сільні наради і рішили „встановити між собою атмосферу приязної співпраці“.

Молодецький рух католицьких робітників, котрий теж пронагує потребу суспільної революції, схиляється до співпраці з соціалістами. Близько до цього руху стоять деякі католицькі єпископи, наприклад єпископ Монтобану й Тулози, відомі за своїх „лівих“ симпатій. Вагагалі серед усіх партій Франції слідно течі за драстичні суспільні реформи.

ПОСТУП ТРЕТЬОЇ АРМІЇ В ЗАРЦІНІ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ (Париж). — Бій за Зарську кітловину на фронті Американської Третьої Армії досягнув нового вершка. Підчас коли піхота 95. дивізії держить у своїх посіданнях половину міста Зарлявтерну на лівому крилі, генерал Патон кинув дві панцирні дивізії й три піхотинські дивізії в центрі і на праве крило в напрямі Зарбрікену й Зарегеміну. Ці відділи поступили на 17-милевім фронті коло півтретя милі вперед, не дивлячися на завзятий опір ворога. Американська артилерія острілоє оба ці міста, а передні патрулі знаходяться вже на віддалі 5 миль від Зарегеміну.

Сема Армія, далі на полудне, робить постійний поступ у напрямі великого німецького міста Карльсруге, підчас коли Перша й Дев'ята Армія зводять завзяті бої далі на півночі, здовж рік Рер (Рур) та Інде.

Німецька армія потерпіла поважну поразку через захоплення американцями міста Лухенберга, що, положене на горбі, дає їм знаменитий вид на цілу долину ріки Реру. Коли передтим німці мали це місто в своїх руках, американці говорили, що німці можуть дивитися американцям у горло, себто можуть знати все, що в їх рядах діялося. Від початку наступу на Німеччину ніщо ще так ґрунтовно не змінило становища німців, як добуття Аахену й Лухенберга.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОМИСЛОВЦІ ПРО ПОТРЕБИ ФРОНТУ.

Шістьох американських промисловців, що власне покінчили туру по західному фронті, заявили газетарям, що вертаються в Злучені Держави глибоко переконані, що всякі балачки про повсюдну конверсію повинні тепер перерватися, а вся енергія краю повинна бути звернена на постачання нацим військам різних матеріалів, які їм конечно потрібні для докінчення їх завдання.

Генерал Бравинг, асистент директора воєнних матеріалів у департаменті війни, котрий товаришиш промисловцям у їх подорожжі фронтом, заявив: „Ми певно не ждемо закінчення війни перед наступним травнем“.

НІМЦІ В ОБОРОНІ ФРАНЦУЗЬКИХ ЗРАДНИКІВ.

БЕРН. — Німецьке міністерство заграничних справ передало французькому тимчасовому урядові остерогу, що як французький уряд не перестане переслідувати німецьких підданих або „про-німецьких едементів“ серед французів, то німецький уряд пімститься за це репресіями проти тих членів „руху Де Гола“, що тепер знаходяться в німецьких руках, та французьких робітниках, зятягнених німцями до Німеччини.

Німецький уряд каже, що французів, які співпрацювали з німцями, вбивають без суду групи поставлених поза законом комуністів або їх судиться судами, які судами не є, а мають тільки на цілі надати позори законности самовільним смертним при-судам.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НАСТУПАЄ НА АВСТРІЮ.

ЛОНДОН. — Червона Армія поступила далі 16-милевім фронтом західною Мадярчиною та підсу-нулася на віддалі 60 миль до границі Австрії та на віддалі 120 миль до Відня. Вона вислала обхідні відділи на західний беріг ріки Дунаю, стараючися далі оточити Будапешт.

Розбиваючи завзятий опір ворогів, Третя Українська Армія генерала Тольбухіна заняла сотку громад на 170-миль широкому фронті між ріками Дунаєм і Дравом, наближаючися до озера Балатону, на котрому, як кажуть німці, розіграється головна битва за посідання Австрії.

Москви доносить, що 42 милі на північний захід від Білгороду, російські війська й югославянські партизани переломали німецькі лінії на ріці Манделелосі та закрили 16-милеву прірву між ріками Дунаєм і Савою. Далі на полудне ці війська разом заняли міста Мітровіцу та Нестін. Маршал Тіто подає вістку про заняття Кніну, останньої німецької твердині в Далматії.

МОРСЬКИЙ БІЙ КОЛО ОРМОКУ НА ЛЕЙТЕ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК НА ФІЛІПІНСЬКИМ ОСТРОВІ ЛЕЙТЕ. — Підчас завзятого повітряного й морського бою, що йшов через 4 години в суботу вночі недалеко від міста Ормока на острові Лейте, американці й японці втратили по одному воєнному кораблеви з класи нищителів. Крім цього американці ушкодили японцям ще один нищитель. Американцям удалося виртувати майже всіх моряків зо свого затопленого корабля.

Американські підводні човни затопили японцям кружляк, нищитель і 18 інших кораблів.

КАРТИНА З САЙПАНАУ. — На образку бачимо сцену з підготовки до налетів на японську столицю. Підготовка відбувається на острові Сайпан, звідки вилітають над-бомбери В-29, що вже бомбардували кількома наворотами фабрики воєнного знаряддя в Токіо. На образку бачимо, як наповняють бомбер амуніцією.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожче число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Важка і завзята боротьба

Чим ближче до кінця року, з тим більшим напруженням ждемо на ту вістку, що нас звітмовляло, що прийшов кінець війни принаймні на європейському фронті. Надіємось на таке, бо такі надії були висловлені тому кілька місяців найвищими альянтськими державними мужами і полководцями. А як їх висловлено, то не так легко їх позбутись, бо вони в кожного на серці. Тому не помагають тепер навіть песимістичні твердження, що війна в Європі затягнеться аж до літа в наступному році, бо люди таки далі надіються проти надії, що до кінця цього року щось таке станеться, що Різдво обходитимуть уже без проливу крові принаймні в Європі. І дай Боже, щоб так було!

Та проте треба писати, що надії на це слабкі. А що так є, вистарчить прочитати те, що пише Гаролд Дені, кореспондент часопису Нью Йорк Таймс, в своїм репортажу знад Рену, де він перебуває з Першою Американською Армією.

Отже він стверджує у першу чергу те, що німецька армія є тепер виключно у руках військових знавців. Кожний військовий крок, пише він, вказує, що Гітлер, якщо він ще живий, не має у нього жодного впливу на воєнну німецьку тактику, яка є тепер добре обрхована і використовує в найменших подробицях німецьке оборонне становище, бож Альянти є постійно в наступі, а наступ завжди дорожчий від оборони. Це правда, що німці змушені постійно відступати, пише Дені, але це ще не означає, що таке приходить Альянтам легко. Навпаки, це є окуплене важкими жертвами, бо німці обороняють ще далі дуже завзято кожний кусень німецької території. Чим далі вони відступають, тим кращу мають оборону. Бо чим далі в глиб Німеччини, тим сильніша оборона, яку треба здобувати. А коли додати до цього те, що німці на своїй території більш безпечні й з різних інших зглядів, то стане ясним, що війна в Європі знайшла шойно тепер в такій стадії, коли треба Альянтам напружити всі можливі сили, щоб ворога поклати і заставити його до безумовної здачі. Бо так є, пише Дені, що хоч ворог поносить величезні втрати, то він таки ще дає собі якусь раду і скоро дістає свіжу підмогу. Ось тому, пише він при кінці, коли брати те все під увагу, то тепер виглядають нам „дурними“ ті вчасні надії, які ми собі робили, коли думали, що війна скоро скінчиться, як тільки проломимо Лінію Зігфріда. Для нас на фронті, каже він, війна в Європі шойно ввійшла в найтяжчу фазу.

Передаємо ми це ще й на те, щоб всі ми усвідомили собі, що й кожний день занедбання наших обов'язків, зв'язаних тісно з військовою, є теж її продовженням. Війна шойно входить в найтяжчу фазу, а тим самим є очевидним, що й з нашого боку на домашньому фронті треба далі якнайбільшого напруження усіх наших сил, щоб армія наша в такому моменті мала все, що потрібне. Значить, пильнуймо нашої роботи у воєнному промислі й купуймо бонди!

The Ukraine: A Submerged Nation

by William Henry Chamberlin. New York: The Macmillan Company, 1944. 91 pages. \$1.75. Contents: The Land and the People; The Heroic Age; The Ukraine in the Shadows; War, Revolution, Nationalist Rebirth; The Ukraine under the Soviets; The Western Ukrainians; The Ukraine and the Future.

„Вільна Україна, що вже не є під політичним диктатом Москви, а злучена з іншими народами Советського Союзу тільки добровільними вузлами, випливаючими із спільноти економічних інтересів, є елементом, який є невідмінним у вільній Європі й в вільному світі“.

Ось такими словами (щоб зачати з кінця!) кінчиться найновіша книжка про Україну, видана англійською мовою, якої наголовонок поданий вгорі. Може вона не є аж такою, щоб аж на 100% вдовольняла українського читача-самостійника, та прочитавши її, теж і він певно признасть за вдоволенням, що отсе появилася така нова книжка, що намагається сумлінно подати правду про Україну. Це ж відомий, визначний журналіст та письменник намагається отсе з особливим йому хистом віддати справедливо, вірно й чесно відчування українського народу в минулому і в сучасній добі так, як вони йому уявляються по довгих студіях і особистих спостереженнях. Як пристало на справжнього американського ліберала, він виявляє отверто й беззастрешливо теж і свої симпатії до народу, що, як він сам каже, завжди змагав до волі.

Генрі Вільям Чемберлін, що є автором цієї книжки, є знавцем Росії. Про Росію і Совети написав він чимало книжок, в яких намагається він розяснити „російську загадку“, чи там советську. Завдав він собі, як видно з книжки, теж чимало труду, щоб ще до кремена ознайомитись з українською справою, користуючись при тому не тільки російськими і советськими джерелами, але й іншими, теж і українськими не советськими. Як людина, що є демократом з кости і крові, і як така не може нігде притякнути ніякої диктатури й ніякому насильству над людиною чи народом, Чемберлін тонко відчув душу віками поневоленого українського народу, якого змагання до визволення окупанти раз-у-раз приподували, але здавти такі не були в стані. Вони пхали раз-у-раз живий український організм неначе під воду, щоб його затопити, аби хоч позбавити його голосу, а проте доказує Чемберлін, не затопили, а проте того голосу не знищили. Ось до та-

ких висновків прийшов Чемберлін, студіюючи українську історію та український визвольний рух. Ось це він відчув, коли бував в Україні під Советами в часі, коли вона була придавлена голодом, коли через московсько-советську підтримку гинули мільйони українців з голоду за кару, що не визбулись своїх національних ідеалів.

Та терпіння українського народу і неволя України є для таких людей як Чемберлін тільки одним з світових лих. А звертає він особливу увагу головно на це лихо тому, що переконаний, що якщо те лихо не буде усунене, то не буде спокою в Європі й світі, а це є те, про що йому йде. Для Чемберліна - демократа теж не можливо замовчати, щоб в світі могла діятись така кривда, як вона діялась і далі діється українському народові. І якщо так далі мало бути, що Україна була б надалі під московсько-советською диктатурою (а він твердить, що майже всі українські землі опиняться по тій війні під Советами!), то тоді, як він запевняє, не буде миру в світі. Знов „справжня свобода для України“, пише він, означала б „справжню децентралізацію влади і сили в Советському Союзі“, і доперва це було б „доброю заповіддю будучого світового замислення“.

Чемберлін таки надіється, що советська диктатура ослабне, та що демократія перемає. Тому пише: „Українська національна проблема є тісно зв'язана з триумфом демократії та індивідуальної свободи на всіх просторах Советського Союзу“.

Той триумф, пише він далі, буде тоді, коли найвища влада в Україні „не буде відповідальною перед невеличкою комуністичною клікою в Москві — але перед українським народом“; коли Україна не тільки на папері, але в дійсності „буде могла заключити договори з чужинцями державами, контролювати свої мілітарні сили, та нав'язувати після своєї владобити торговельні та культурні зв'язки“.

Як сказано, Чемберлін виходить з того założення, що крім малої частини українців, що живуть в Карпатській Україні, котрі як він пише, остали під Чехословаччиною, всі інші українці дістануться те-

пер під Совети. Вчисляючи тут українців з Східної Галичини, Буковини й Басарабії, він дає, що те, що тепер по тільки століттях, вони зліються разом, може видвинути нову проблему, бо різні частини одного і того самого народу були під різними впливами. Очевидно, що таких побоявань, які є в Чемберліна, немає в нікого з українців, що журяться тільки тим, як поставитись до того, що всі вони опинились в „сборній тюрмі“. Та це є дрібні речі, які тут чи там можна в книжці подібати, та які в німі не міняють вартості цілоти книжки. Навпаки, треба подивляти, що автор міг на не многих сторонах сказати аж так багато цікавого й правдивого про Україну та український нарід, та дати стільки доказів, з давнього і сучасного життя, щодо живучості українського народу. Представляючи боротьбу українського народу з татарами, поляками, турками і москалями, автор приходить до заключення, що „українці переживуть і страшні допущення модерних часів“. Він теж свято переконаний, що якщо б по першій світовій війні український нарід був дістав нагоду вибрати вибори чи плебісцит, то нема сумніву, що де „живе українське селянське населення“, там воно побудило б своїми національними провідниками. Та рішили кулі, а не бальоти, каже Чемберлін.

Є в книжці описана обширніше й війна з Польщею. Є гарна згадка за гетьмана Мазепою як борця за самостійність України і першого українського „політичного емігранта“. Є і про українське літературне відродження і Шевченка з його „Мені однаков“, як і про Івана Франка як високу моральну та інтелектуальну цінність. Є про Лесю Українку і Драгоманова, а також і про Михайла Грушевського. На тілі особистостей змальовує автор національне відродження та революцію в Україні. А це далі змальовує і те, що прийшлося пережити українському народові у польській неволі по першій світовій війні, як і те, як виглядала гірка доля українського народу в т. зв. Українській Радянській Соціалістичній Республіці.

Годі тут передати те все, що є в книжці. Її треба перечитати. А тепер, коли стільки несправди шириться про змагання українського народу, треба її ще дати прочитати по зможі якнайбільшому числу американців, наших знайомих. У цій книжці дуже просто висячено, що це може мало кого вдовольнити, коли в якомусь краю можна по свому говорити, себ-

За правду й справедливість

Великий зудар найбільших світових потуг, яким є друга світова війна повний теж драматичних зударів світоглядів. Не минає дня, аби один з тих зударів не виринув на денне світло. Приносять їх немало й останні дії.

Один такий зудар виявився, як французький генерал Лекдерк запевняє, що він буде розстрілювати п'ятьох німецьких закладників за кожного французького воєнка, вбитого німецькими снайперами. Проти тої погрози виступили німці з своєю загрозою, що вони в такому випадку будуть уважати необов'язковими всі постанови женевської міждержавної конвенції про людяне ведення війни; цим вони сказали: як генерал Лекдерк буде розстрілювати деяких воєнних бранців проти постанов тої конвенції, то ми будемо розстрілювати хочби всіх.

Тимчасом поважна частина альянтської публічної opinio висказалась в тій справі, і то заявила проти пляну генерала Лекдерка. Вона признала самозрозумілим намір генера-

ла заставити німців перестати вести війну в скритовбивчий спосіб, але рівночасно висказалась проти вбивання закладників на тій основі, що за засадами справедливості за вчинок має відповідати людина, яка даний вчинок доконала, а карання закладників це карання одних людей за вчинки інших.

Публічна opinio альянтських країв заявила проти вбивання закладників навіть не дивлячись на те, що німецький прозід правильно держався політики, що за вбиття кожного німецького воєнка відплачувався вбивством більшого числа закладників: польських, французьких, грецьких, сербських, чи інших. Проти німецької політики виступала постійно альянтська публічна opinio, і тепер вона далі осуджує таку поведінку, хоч цим разом на неї рішається один з альянтських генералів, з альянтськими інтересами на оці. Цим Альянти сказали, що альянтська справа має спиратись на засади справедливості й має переводитись консквентно, без огляду на те, чи це для Альянтів вигідно, чи не вигідно.

Здавалось може комусь, що так поводитися глупо, що для чоловіка добре держатися засади, як це йому вигідно й корисно, її держатися, та що він повинен би її порушувати, як йому це не вигідно. Та з загально-людського становища власне це є важко, аби певні засади поведінки обов'язували кожну воюючу сторону без огляду на те, чи ця поведінка їй корисна чи ні. З людського становища це добре для справи Альянтів, коли вони держаться засад признаних навіть тоді, як це їм не вигідно, підчас коли німці виступають в інтересі засад тільки, як це їм вигідно. Власне це мусить засудити німців в очах людства, як вузьких себелюбів, якщо не божевільних егоїстів.

Цими теж думками виступала лондонська газета „Нюз Кроникл“ проти урядовців альянтських армій за те, що вони пустили в світ фотографію чотирьох молодих німців, в віці від 8 до 14 літ, з підписом, що цих хлопців піймано на стрілянині до американських воєнків. Додавано звичайно до того, що ці хлопці це типичні представники здеморалізованого Гітлерівської молоді. Деякі часописи вже від себе додавали, що вважали за відповідне; один часопис наприклад додав, що „хлопці стріляли в залог гармати та опирались арештові градом куль“. Доношено при тому загальною, що хлопців поставлено на воєнний суд.

„Нюз Кроникл“ каже, що воєнні кореспонденти це 28 жовтня донесли були, що процес проти хлопців перервано та що ніхто й не думав ставити їх перед воєнний суд. Каже часопис, що слідство виказало повну невинність хлопців, що мовляв стріляли собі до мішка з піском з рушниці, яку вони підняли на полі, та що вони дуже перелякани, як рушниці справді випалила. Звернула при тому згадану газету увагу, що цього роду вістки про жорстокості ворога використало добре німецьке міністерство пропаганди на те, аби вмовляти в світ, що всі альянтські донесення про німецькі жорстокості неправдиві. Моглоб знову здаватись, що в цьому випадку альянтський інтерес вимагав впрятити на раз подану новинку, хочби вона була неправдива; та „Нюз Кроникл“ каже, що кожна неправдива новинка підіриває силу Альянтів і ослаблює рішучість Альянтів. У людей, які дізнаються про неправдивість новинки, повстає думка, що остаточно проти німців нема причини воювати твердо, бож

Супроти цього голосити, що за царату не була дозволено українська мова, а за Советів такої заборони нема, це ще не великий успіх, коли хочеться бачити нарід свободним. При кінці згадаємо ще за одно. Отсе перший раз знайшлося в Америці одно з найбільших і найстарших видавництв, що взялося видати книжку про Україну. Вже те одно може наповнити нас усіх радістю. Це новина, велика новина, і добра новина. І це добре, що це видавництво на самому початку книжки зазначило, що вживатиме в тій книжці про Україну українських назв міст, рік і т. п., та що українські прізвища подасть в такий спосіб, як їх називає український нарід.

Словом: Маємо отсе на книжковому ринку чудовий „Різдвяний дарунок“, який заслугує на те, щоб ним не тільки врадувались, але який треба масово розкупити і поширити між своїми і чужими. Як же між нашими воєнками. Як так поступимо, то зробимо добру роботу, бо причинимось до поширення правди про Україну.

Словом: Маємо отсе на книжковому ринку чудовий „Різдвяний дарунок“, який заслугує на те, щоб ним не тільки врадувались, але який треба масово розкупити і поширити між своїми і чужими. Як же між нашими воєнками. Як так поступимо, то зробимо добру роботу, бо причинимось до поширення правди про Україну.

Словом: Маємо отсе на книжковому ринку чудовий „Різдвяний дарунок“, який заслугує на те, щоб ним не тільки врадувались, але який треба масово розкупити і поширити між своїми і чужими. Як же між нашими воєнками. Як так поступимо, то зробимо добру роботу, бо причинимось до поширення правди про Україну.

Словом: Маємо отсе на книжковому ринку чудовий „Різдвяний дарунок“, який заслугує на те, щоб ним не тільки врадувались, але який треба масово розкупити і поширити між своїми і чужими. Як же між нашими воєнками. Як так поступимо, то зробимо добру роботу, бо причинимось до поширення правди про Україну.

Словом: Маємо отсе на книжковому ринку чудовий „Різдвяний дарунок“, який заслугує на те, щоб ним не тільки врадувались, але який треба масово розкупити і поширити між своїми і чужими. Як же між нашими воєнками. Як так поступимо, то зробимо добру роботу, бо причинимось до поширення правди про Україну.

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах

(Перший том трилогії „Огнем і Кровю“)

90)

Не такими виявили себе молодші старшини. Відступ без боїв впродовж кількох тижнів викликав зпочатку зчудування. Зчудування замінила зневага і легковаження бойових здібностей вищого начальства. Шукалося виходу з ситуації. І тоді думки старшин звернулися до Паволоцького.

На постоях заходили до нього то поодному, то гуртками. Висловлювали побоювання за майбутнє, висміювали розпорядження начальства. Чим далі — гурток старшин ріс, — кожний перехід приєднував до двох-трьох старшин. Зв'язувалася старшинська організація, нічим, крім одностайності думок офіційно не зв'язана. Почали Чернигівці, але скоро, при всякій нагоді стали заходити ніжинці і улани. Паволоцький

мимоволі опинився в становищі неофіційного начальника дивізії.

Начальством стежений проявляти якусь особливу діяльність не міг. Потішався, що ворожий натиск раніше чи пізніше відходиться, армія опрацює від поразок, відпочине, переорганізується. Знову набуде можливості наступу. Покищо вони безсильні. Єдине, на часі доцільне, людяне обходження з населенням, освідомлення воєнства з цілями війни, зближення з ним на службі, у строю і поза службою.

З старшинами українського походження говорив інакше. Немирча якось спитав, чи знає він, яку роль відіграли брати Юрій, Степан і Миколай Немирчи в часах гетьманів

Хмельницького і Виговського. Трохи Немирч знав з родинних переказів, та не все. Захоплений величчю давних подій ротмістр заприсягся, коли настане час, імя своїх предків не посоромити. Однорічника Лободу питав про козацького отамана, його предка. Хлопець знав з оповідань Каченка. Поліпука Ридзевського заповнив, що Ридзевські у давнину сотникували у турово-ніжинському козацькому полку. Кавказців — Вачнадзе і Алібекова зацікавив Шевченковим „Кавказом“. Поміж старшинами пішли по руках десь роздобути Отаманенку Історія України і Шевченкові поезії. Не піддалися переконуванням хахла-католики: Барський і Хвоциньський. З симпатією ставився до українства Карагеоргієвич, головню завдяки боротьбі обох народів з магнетанськими завойовниками. Витривалість творила своє. Все частіше старшини говорили до гусарів по українськи, творили „земляцтва“ по губерніях, вчили тому, чого навчилися з історії самі. Поведінка вищого начальства активність старшин побільшувала. Несміло

починали на голос мріяти про час, коли вони будуть покликані на провідирів своєї української кінноти, привернуть давні козацькі традиції. Тільки не знає людина, що доля готовить їй у майбутньому.

XXVI.
У Грубешові виявилася улюблена галузь з діяльності командуючого корпусом. З похідної нудьги Гіленшмидт зачав вчитися танцювати Лезгинку. На вчителів взяв двох підстаршин лезгинського кінного полку, правдивих мистців, легких наче гірських серни і швидких, як вихор. Захоплений їх акробатичними штуками з кіндалами п'ятьдесятлітній генерал думав втяти такий штуки і собі — стріляючи з револьверів. Співну, необережним стрілом положив одного з лекторів на місце. Другий у той же мент шуліком кинувся на генерала і певно встромив би в груди свій кинджал, тільки його обезвладнили дбайливі адютанти штабу корпусу і також застрілили, мовляв, при спротиві. Щоб самі себе виторгати з халепи, сирепаровано протокол, начебто підстаршини вели пропа-

ганду священної війни магометани проти невірних „урусів“.²⁹⁾ В полках кавказької дивізії настало обурення. Християнські осетинський і інгушський полки солідарні з обома магометанськими полками, лезгинським і чеченським. Начальство присмирало, та кожної години може зриватися бунт, регулярну кінноту можуть заставити бунтівників втихомирувати, а цеж бойові товариші. — Так інформували Паволоцького освідомлені старшини-чернигівці.

— До бунту не дійде — запевнявав генерал Хелчицький, людина розважна, знайде спосіб свої полки втихомирити. А Гіленшмидт побоюється закону кривавої мести, і певно до довго корпусом не командуватиме. Зміни можна тільки бажати.

— Цікавий все таки тип з цього Гіленшмидта. Люди гинуть тисячами, фронт котиться, можна сказати — повстає питання бути нам чи не бути, а його бач, лезгинка цікавила. Саме у час! Взяти таку собаку і на першій гиліці повіси-

ти. — говорив болюче подією діткнивей магометанин Алібеков.

— Ви ображаєте собак своїм пририванням, — йому перебив насмішливий Немирч. — Собака творіння вірне і шляхотне. А ви обзиваєте іменем собаки всякого негідника, нехай собі і з генеральськими відзнаками. Не розумієте, що чоловік не може відкинутись від петербургської поведінки?

— Це вже бенкет підчас чуми нагадує — докинув Ридзевський.

²⁹⁾ Урус — русий. Наведена подія автентична.

— Що ви розумієте на бенкетах підчас чуми, чи холери? — викрикнув обурений Вачнадзе. — Чи після такого пасажу змінять його, чи самий вітче — справи не направить. По моєму заслуговує він кулі, але лезгинського удару кинджалом між долатки. І вірю, що так воно й станеться.

(Дальше буде).

ПІСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

М. Ш. — Дякуємо за втишок. Зістав зараз використаний.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІЙСЬКИХ ВОЯКІВ

UKRAINIAN-CANADIAN SERVICEMEN'S ASSOCIATION
218 Sussex Gardens, Paddington, London, W. 2, England,
c/o Assistant Director, Canadian Auxiliary Services, CAO

20. жовтня 1944.

Лист до Канади.

Дорогі Родичі й приятелі: —

Дотепер ми старалися відповідати на всі листи, які до нас приходили, а головне вислати поквитовання та подяку за пакунки та грошеві жертви, які впливали на удержання нашої кантини. Але що кореспонденція наша велика, а стало робітника в канцелярії не маємо і всяку канцелярську роботу члени виконують безплатно у своїх позаслужбових годинах, то не є виключене, що на деякі листи ми може на час не відповісти, або через брак часу не присвятили йому належної уваги. Тому ми рішили написати цього загального листа та вислати його до всіх осіб і товариств, яких імена й адреси маємо та знаємо, що вони дотепер помагають нам в нашій праці грішми, пакунками, чи хочби тільки ширими словами привітати, заохотити, поради. Вислаємо його отже і до Вас та просимо прийняти його так, якби він був до Вас спеціально написаний і тільки до вас відноситься.

Вірно, що український загальний в Канаді вже досить поінформований як про самий Союз Українських Канадійських Вояків за Морем, так теж про його кантину в Лондоні. Знає він про це з наших листів, обіжників та звітів, які ми до Канади вислаємо, як рівнож з приватних листів, які вояки пишуть до своїх рідних і знайомих.

Але ми певні, що ні листи, ні звіти, ні обіжники не годні повністю пояснити того великого значіння, яке кантина для наших вояків має. Цього словами описати не можна, його треба пережити. Бо лише сирота дійсно знає, що то бути без рідної мами. Лише бездомний знає, що то не мати своєї хати. Лише голодний знає, що є дійсний голод. А ми тут були і сироти, і бездомні, і голодні — голодні свого власного товариства, рідного слова, рідної пісні.

Не маючи своєї хати, ми не мали де сховатися. Ми отже тинялися між чужими. А чужі, — хоч добрі та гостинні, то не те, що свої рідні. Бо ні поговорити з ними щиро про те, що в тебе на серці: ні потішитися ні посумуєш; ні заспіваєш з ним рідної пісні. Звичайно чужа хата, чужі люди, чуже право...

Не те в нас тепер. Ми вже ні сироти, ні бездомні, ні голодні свого рідного. Маючи свій дім-кантину, — маємо де сховатися, наговоритися, провестися весело та корисно час: маємо де нараджуватися над своїми справами та вкладати плани на будуче.

прецінь вони є в ґрунті річез порядні люди.

У світі є поза німцями люди, які вважають тільки брехню за добру політику, достойну дипломата. Є багато людей, які виступають проти жорстокостей тільки тоді, як їх допустить ворог. На щастя для справи Аліантів, серед них є багато людей, які стоять за правду й справедливість для засади, а не тільки тому, що це їм у даному випадку вигідно. Ніщо в цій війні не осуджує німців так, як власне те, що вони вважають брехню й брутальність доброю політикою, як тільки вони їм корисні. На цьому вони якраз і проґрають цю війну морально. Коли Аліанти будуть виступати за правду й справедливість консеквентно, то їх перемога буде перемогою не тільки грі, але й перемогою правди й справедливості, а тим самим усього людства.

Все це ми завдячуємо Вам та всім тим, що разом з Вами в один спосіб чи другим причинилися до удержання кантини. За все належить всім Вам велика заплата. Але яку заплату ми годні Вам дати? Не грошеву, бо грошей не маємо. Тай Ви грошей не схотілиб.

Хай отже заплаотою Вашою буде перше все наше щира подяка, яку ми Вам оцим вислаємо в імені всіх членів Союзу та всіх вояків, які з кантини користають. Хай заплаотою буде також свідомість того, що Ви своєю жертвенністю облегчуєте життя-долю не одному воякови, який до засновання кантини почував себе опущеним, прибитим, забути своїми рідними в Канаді. Нехай нею буде та радість, з якою вояки, повернувшись з поля битви, спішать при найближчій нагоді до кантини, щоби в товаристві своїх друзів та серед привітного оточення бодай на хвилину забути ті страхоті, які вони так недавно на фронті пережили. Хай заплаотою Вашою будуть також ті веселі, а разом тужливі співи, які тут вечорами лунають: веселі, бо ми разом, у своїй власній хаті: тужливі, — бо пригадують нам товаришів, які ще недавно разом з нами співали, а сьогодні їх пісня вже на віки утихла... Хай заплаотою Вашою будуть також ті моменти української душі, що серед чужого оточення були на час захищені та віддали від свого, а тепер знова повернули на праву дорогу, бо побачили на ній свою власну хату та почули в ній звук рідного слова. А в кінці хай заплаотою Вашою буде певність того, що згадка про кантину остане на завжди в пам'яті кожного українського ветерана, який провів у ній бодай кілька годин, а разом згадка залишиться в нього попуття глибокої влчності та пошани до всіх тих, що своїми жертвами кантину підтримували.

Нам радісно донести Вам, що кантину тепер відвідує щораз більше вояків. На це зложуються різні причини, як приміром те, що вояки знова почали діставати свої відпустки, які були скасовані ще мильової весни; що доїзд до Лондону тепер значно легший, як був донедавна; та що слава про кантину досягає щораз ширший загал нашого вояцтва. Нема сумніву, що число відвідувачів буде щораз більше зростати, тимбільше, що зростає число наших конвалесцентів, — тобто ранених, які вже на стільки виждоровіли, що шпитальні влади дозволяють їм на кілька днів до шпиталю виїхати. Таким воякам треба відповідного спокою, приємного товариства та доброго догляду, й ми Вас запевняємо, що вони все це тут знаходять.

Ми вже почали приготування до наступного нашого з'їзду, який відбудеться в часі українських Різдвяних Свят і на яким будемо між іншим святкувати другу річницю існування Союзу Українських Канадійських Вояків за Морем. Наше членство нетерпеливо жде цього з'їзду, тимбільше, що буде наше перше Різдво за Морем. Наше членство нетерпеливо жде цього з'їзду, тимбільше, що буде наше перше Різдво за морем, яке будемо святкувати при участі наших українських капелянів.

Не знаючи, чи час і відносно нам дозволять написати до Вас ще одного листа до кінця цього року, ми вже тепер жемаємо Вам Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року. Дай Боже, щоби з наступним ро-

Як студенти бачуть світ

Українців і слов'ян взагалі не люблять студенти за неохайність (брудність), невідомість, обманство, гуртковість і антисемітизм. Так показують відповіді на квестіонар Союзу Між-Расової Дружності студентів Манітобського Університету. 1,125 студентів дали свої відповіді. Питання відносилися головню до національних (расових) меншин, однак розгалужувалися й на боки і тому дали деякі цікаві спостереження.

Головні питання були про расові упередження. Відповіді свідчать ясно, що виховання та знання не усувають расових упереджень. На питання, чи расові питання впливали на життя студентів, 460 відповіли „так“, а 638 „ні“. 821 студент признався, що набули упередження до других рас.

Відповіді на питання про те, чому хто не любить якоїсь народності, були незвичайно цікаві. Відраза до жидів мала за свою основу їх нахабність, непатріотичність, торговельний нахил, гуртковість, нечесність, самолюбство, нетолеранцію і неморальність. Відраза до французів була основана на їх неохоті до співпраці, назадиности, релігії, антисемітизмі і бракові патріотизму. Проти англо-саксонців закид був, що вони мають малю вишности, є холодні між людьми. Закид проти негрів був, що вони нижча раса, агресивні, брудні й неморальні, проти ніпониць, що вони обманчиві, жорстокі, неасимілюються.

Найбільше питання перед Канадою, по думці студентів, це питання французьких канадійців проти англо-саксонських канадійців, другим питанням є жидівське, а третім ніпоницьке.

Студенти висловили і інші цікаві погляди. Один з них щоби заборонити римо-католицизм. Інший, щоби взагалі скасувати релігію. Дехто подавав думку, щоби обмежити імміграцію до самих англо-саксонців. Була маленька група, що пропонувала стерилізацію непожаданих груп, інші пропонували вільну любов, аби помпшати раси і зтратити слід походження. Дехто пропонував вигнати з Канади жидів та жовтків людей. („Український Голос“).

To the People of this Community

Here's straight talk by an industrial editor to his fellow war workers. It is worth your listening to and thinking about for a moment. "It may seem a long way from a foxhole in the Pacific to a cottage in the suburbs, but the security we look forward to when the world is again at peace. "When the noise of battle dies when men and women across the world renew their peaceful pursuits, those of us who have invested in War Bonds can immediately into the future we planned. "So the foxhole and the cottage in the suburbs are far apart after all. Different as they are, they have one common thing in common: they are both places where we can move out of our foxholes sooner." —

ком настав мир на світі, та щоби ми чимськоше знова побачилися в себе дома, на канадійській землі.

З братерським привітом Союз Українських Канадійських Вояків за Морем.

П. С. Всякі пакунки для кантини, крім папіросів, можна вислати просто на імя та адресу Союзу, як подано на горі цього листа. Папіроси можна вислати тільки на вояків на їх військові адреси. (8 канцелярії КВК).

Куток мови

„ОСНОВНА УКРАЇНСЬКА МОВА“

Під таким наголовком порушує Ізидор Глинка в канадійським „Українським Голосі“ проект створити для людей українського походження в Канаді (й певно в Злучених Державах) невеличку лісту українських слів, при помочи котрих такі люди, що звичайно обертаються серед чужих народів, могли би висказувати всі звичайні думки й почування. Автор іде в тому згляді за приміром англійців і американців, що за своєї мови, котра має принаймні 100,000 слів, вибрали 850 простих слів, котрі можна навчитися легко, а котрим можна встаети висказати основні думки людини. Коротко кажучи, за приміром „основної англійської мови“ гр. Глинка пропонує створити „основну українську мову“.

Ця мова, гр. Глинка, придаласяб для вжитку дітей іммігрантів, котрі навчаючися мови своїх батьків навіть при найкращій волі й труді не все потрапляють навчитися тих слів, яких їм конче треба би для висказання своїх думок. Такої мови, могли би легко навчитися й ті, котрі розуміють, що їм булоб корисно знати в Канаді попри англійську ще й українську мову.

Що думка виходить з живої потреби певних кругів української імміграції в Канаді, в це не можна сумніватися. І в Канаді й в Злучених Державах є певно багато таких людей, які хотіли би знати українську мову, але через умовини життя цієї мови якслід присвоїти собі не можуть. Є певно багато людей, які радо послуговувалися українською мовою в своїх взаєминах з уроченцями України, а які почувують, що вони цієї мови достаточню па це не знають. Є певно люди, які розуміють, що навчитися хочой 70,000 слів, поміщених у словнику Бориса Грінченка, є для пересічного сина іммігранта завеликим трудом, і які певно мріють про якусь упрощену мову, що викликав проєкт основної англійщини, але в чому він від нього відмінний. Щодо англійської мови, го й почуття потреби знати цю мову вишло від людей, які відчули, що здалося знати цю мову. Однак це не були діти людей, які знали англійську мову, а люди інших мов, які розуміли, що англійська мова стає світовою мовою. За пляном „основної англійщини“ є отже бажання знатися устно з цілим світом.

Англійська мова надається стати світовою мовою не тільки тому, що вона є офіційною мовою двох величезних державних формацій, поперше найбільшої імперії в світі, подруге, наймогутнішої держави в світі. Англійська мова стає світовою мовою ще й завдяки своїм внутрішнім прикметам, головню завдяки своїй розмірній легкості. Коли англійська мова подасть 850 основних слів, то ці слова є незвичайно прості. Їх подавляю-

ча більшість це односкладові слова. Майже всі вони не багатопереміняються при своїй відміні.

Ці прикмети англійської мови покажуться передусім при порівнянні її з іншими мовами. Порівнявши їх наприклад з українською, побачимо, що українська представляє багато більш трудноці. Правда, українська система самозвуків (голосівок) може бути простіша від англійської, але під кожним просто іншим оглядом простота й легкість є по боці англійської. Коли англійське дієслово, що найбільше переміняється, має 14 форм, звичайне українське дієслово певно має форм півсотки. Англійський іменник має одну форму для однини, а друге для множини, а український іменник звичайно 7 форм для однини, а 7 для множини і ще інколи кілька форм для двоїни. Англійський прикметник зовсім не відміняється, а український відміняється і має в однині 7 форм для мужьського роду, 7 для жіночого, а 7 для середнього, а з множиною разом чверть сотки різних форм.

Отже аби упростити українську мову для когоб то не було, важніше відій упрощувати не стільки словарець, стільки граматику. Головна трудність при навчанню української мови не в навченню нових слів, а в навченню тих усіх перемін, яким підлягають українські іменники, займенники, прикметники, прикметники й дієслова. Тут трудність багато більша, ніж упростити список потрібних слів: вибрати з словника найпотрібнішу тисячу слів це не така величка трудність, як упростити граматику відмін. Чи можна деякі відмінки пропустити? Наприклад, чи можна не відмінити прикметників, як їх не відмінити англійська мова? Хто має авторитет це зробити?

Зрештою з основною англійщиною справа це не виглядає зовсім так ідеально, як це могло би здаватися. Правда, з одного боку можна читати одушевлені вискази про неї збоку таких людей, як Огден, Волнол, Велс, але з другого боку є багато зовсім поважних знавців справи, які сумніваються в корисність чи можливість проєкту. На всякий випадок, ще багато треба буди праці влади, поки „основна англійщина“ буде, на стільки оброблена, щоби бути дійсно практичною справою.

Спроба з основною англійщиною поставлена відразу на крапу дорогу, бо найшлися люди, які відразу зладили лісту слів тої мови й подали її до публічного відома. Люди, що хотіли в тій справі забирати слово, мали відразу основу своєї дискусії. Коли таке станеться й з українською мовою, коли хтось завдасть собі труда та зложить лісту „основної української мови“, а при тому ще покаже, як упростити українську граматику, то тоді ми будемо могли дискутувати над справою зовсім практично. Тоді кожний докладіб буде міг пізнати, як стільки „основна українська мова“ надається для його „основних“ взаємин з іншими людьми.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮКЕСЛ, ШЕРОН, ПА.

3 Листопадівих Свят.

Цього року відбулися Листопадіві Сята в Нюкесл 19 листопаду, а в Шерон 26 листопаду. По Ст. Божій були молебні за живих жовніврів, а потім панахиди за поляглих жовніврів України і Америки. Концертіві програми були подучені з гостинями. Співали злучені хори обох громад під управою о. С. Мусійчука, який також виголосив відповідні проповіді й святотчні промови. В Нюкесл вступне слово і гарну деклямацію мав п. О. Вересюк, а в Шероні п. Д. Жидик. В програму хорів входили стрілецькі пісні, між тим гарні соля й дуети п. Юлії Войтович (Ліско), Ольги Лопушанської (Ліско), Теклі Вересюк, Катерини й Арловіни Телявських. Деклямували панна Анна Сенько і п. Михайло Пиш.

В обох церквах і на концер-

тових програмах була поважна громада, яка урочисто з увагою вислухала святотчних програм. З Нюкесл з цього свята переслано як членську вкладку від громади до Укр. Діломогового Комітету в Філадельфії суму \$12.50, а з Шеронської громади вислано тудиж суму \$10.

Честь громадам, а особливо молоді-хористам за їх дружню кооперативну працю в такі важні народні свята.

НАЙКРАЩИМ І НАЙЦІННІШИМ ДАРУНКОМ НА РІЗДВО
Є ВСЕ ТАКИ **КНИЖКА**

ЧИ МОЖЕ БУТИ КРАЩИЙ ДАРУНОК НІЖ АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ?

- 1) **A HISTORY OF UKRAINE**, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$4.00
- 2) **BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE**, by George Vernadsky, published by the Yale University Press \$2.50
- 3) **UKRAINIANS IN THE UNITED STATES**, by Wasyl Halich \$2.50
- 4) **THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION**, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York \$1.75
- 5) **UKRAINIAN LITERATURE**, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 6) **SPIRIT OF UKRAINE**, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd \$1.00
- 7) **UKRAINE. AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY**, by Prof. G. W. Simpson \$0.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за \$13.75, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належитістю шліть на таку адресу:

СВОБОДА
P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СЕЗОНОВА ПОРАДА

Чи журитесь, що маєте купити в дарунку на Різдво для родини, приятелів? Робітня Українського Мистецтва розв'яже ваші питання.

Можете вже забути вишивані фюзки, вишивані сукочки, балеви сукочки, до балевих суконок вишивані вечірні плащі, обрус, доріжки, фіранки, портієри, капи, декоративні подушки, ляльки, пудернички, гузики, альбоми, торбинки, ташки та хусточки.

До ваших церков може потрібно вам фелонів? На замовлення виконуємо першорядні фелони по дуже приступних цінах.

Всі, вище вичислені речі можна купити з Робітні Українського Мистецтва Марії Клячко. Через цілий місяць грудень всі речі з Робітні будуть виставлені на продаж у склепі пана Сурмача, 11 Іст 7-ма вулиця в Нью Йорку. Кожного дня популадні й вечорами буде в склепі панна М. Клячко, щоб особисто послужити купуючим.

З дальших околиць, хто хотів би закупити які речі в меншій чи більшій кількості, хай пише на адресу:

Miss MARY KLACHKO
441 East 17th Street. New York, N. Y.

FIRST AMERICAN RED CROSS CLUBMOBILE to land in France the "Daniel Boone" drives off an LST onto the causeway.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0552

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники об'єктовані мати посвідку, що вони є до розпорядженню. При переїзді до менше судних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервіс“.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід непотрібний

ЯК

ПОРТЕРІВ

РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА

Робітники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ звільнення

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP.

591 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН

ФАБР. РОБОТА, або ПІАКОВАННЯ

Крево знає організація дає легку і тяжку роботу в пічній шифті

ДОБРА ПЛАТНЯ І УМОВИНИ

Нагода на операції

Повоєнна будучність

Головність у Mr. King

OAKITE PRODUCTS Inc.

34—35th St. (bldg 4)

(Bush Terminal)

BROOKLYN, N. Y.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН

6-літній зростає

Постійна праця, 8 до 11 год. денно

Кілька год. праця, 12:30 до 4:30

Повний час, 8 ранно до 4:30

6 днів тижнево

Фабрика, досвід не вимагаємо

CONSOLIDATED CORK CORP.

41st St. and 2d Ave., Brooklyn

Суші робіт. потребують звільнення

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТ

Кілька год. праця, 8 ранно до 12 год.

Кілька год. праця, 12:30 до 4:30

Повний час, 8 ранно до 4:30

6 днів тижнево

Фабрика, досвід не вимагаємо

CONSOLIDATED CORK CORP.

41st St. and 2d Ave., Brooklyn

Суші робіт. потребують звільнення

ОПЕРЕГТОРКИ до звичайного шиття

і на zig zag машинах, добра платня,

стала робота, лиш кілька-години

робота. M. Gittman & Co., 518 32 St.,

Union City, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГАМТРЕМ, МІШ. — Повідомляємо всіх членів і членів, що збори Тов. ім. Маркіана Шанкевича, від. 94, відбуваються в неділю, 10 грудня, в У. Н. Каюбі, 2376 Грейвінг, 1:30 пополуночі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо досить справ до подогодження. Буде вибір уряду на 1945 рік. Довгуючі членів мусять заплатити свій довг цього місяця. — Уряд: Н. Машталер, предс.; А. Патра, кас.; В. Крушельницький, фін. секр.; В. Бодрук, рек. секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Бр. св. Володимир, від. 130, повідомляємо своїх членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в годині 8 вечір, в с. 301 1st 7. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важкі справи до подогодження. — І. Середницький, секр.

ІОНІСТАН, О. — Повідомляємо всіх членів і членів Бр. св. І. Христителя, від. 230, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в годині 3 пополуночі, в галі У. Н. Дому, 325 В. Райлен Еве. Просимо членів прийти хач раз вікі і вислухати звіту урядників і контр. комісії. Буде вибір відділових урядників на 1945 рік. Член, котрий не явиться на ці збори, буде покараний згідно зі статутом. — За уряд: І. Бриць, пр.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ГУДСОН, Н. П. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 476, повідомляємо всіх своїх місцевих і позасилових членів, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в с. 301 1st 7. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до вирішення і буде вибір уряду на 1945 рік. — О. Іванчик, предс.; Г. Підскальний, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. П. — Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляємо членів, що річні збори відбуваються 10 грудня в галі парохійській при Еліот Ровд. Просимо членів прийти і вирішити свої задоволення. Також просимо привести нових членів, бо золотий ювілей У. Н. С. вже на укінченню. По зборах буде чересурса. — К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Тривошницький, секр.

ДЕРРИ, П. — Сестр. Пресв. Діан Марії, від. 113, повідомляємо своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в годині 1:30 пополуночі, в українській галі на Олен Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір нового уряду на 1945 рік. — Анна Куземчак, секр.

ОЛЕН, Н. П. — Тов. Зап. Січ, від. 263, повідомляємо своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня пополуночі. Просимо членів явитися на час, бо маємо багато справ до вирішення і буде вибір уряду на 1945 рік. — О. Іванчик, предс.; Г. Підскальний, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. П. — Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляємо своїх членів і членів, що річні збори відбуваються 10 грудня, в галі св. О. Ніколая, в 10 год. зранку. Вислухати звіти на час, бо є важкі справи до подогодження і буде вибір уряду на 1945 рік. Також стараймося доповнити на швидкі новими членами, коли хочемо, щоб наш відділ не остав позаду. — В. Труфін, секр.

ЧЕСТЕР, П. — Уряд Бр. Соц. св. Лука, від. 237, повідомляємо своїх членів, що річні збори відбуваються 10 грудня, в галі де значино, точно в 2 годині пополуночі. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік і інші справи до подогодження. Член, що не явиться на ці збори без важкої причини, заплатити кару одного долара, а урядник два дол. — Н. Броушський, предс.; Т. Крика, кас.; Д. Яворський, секр.

Василя Ємця і його дружини Марії, другої дошки небіжчика. Була розкішна погода, співали птахи, нагадуючи незабуту українську весну.

За браком українського католицького священика, на цвинтарі, в останню дорогу, прощав молитвами бл. п. професора Ілю Готру американський римо-католицький священик о. Мошел. А привітні попрощали свого Дорогого Батька ширю пролитими слізами та чудовими квітами соняшної Каліфорнії.

Вічна йому пам'ять, а нерідна земля нехай буде легким пером. Василь Ємець.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарханішча, від. 275, повідомляємо всіх членів, що останні збори в цьому році відбуваються в неділю, 10 грудня, в годині 7 вечір, в галі церковній при ул. Грі і Сусекс. На цих зборах буде ухвалений день річних зборів. Кожний член повинен вирішити свої вкладки, щоб можна прийти на збори, бо маємо досить справ до подогодження. — За уряд: М. Обуховський, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Українське Національне Тов. Дістер, від. 361, повідомляємо своїх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в годині 8 вечір, в Аданторії Школі св. Юра, 217 1st 6. Це будуть останні щорічні бізнесові збори, тому просимо всіх членів і членів прийти на час. — Уряд: Я. Мірус, предс.; М. Маєтний, рек. секр.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галачин, касір.

ГУДСОН, Н. П. — Бр. св. Псафата, від. 477, повідомляємо своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в с. 301 1st 7. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до вирішення і буде вибір уряду на 1945 рік. — Уряд: Я. Мірус, предс.; М. Маєтний, рек. секр.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галачин, касір.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306, відбуваються в суботу, 9 грудня, в 7:30 вечір, в Стефана Берези, 1314 Розел ул. Кожний член і членів мусять прийти і вислухати звіту за цілий рік, що здасть уряд і контр. комісії. Буде вибір уряду на 1945 рік. Визаємо членів прийти на збори і привести нових членів, бо до кінця ювілейної кампанії линається вже тільки пару тижнів. За кожним новим членом линається по \$1.00. Член, що не явиться на ці збори, заплатити кару \$5 згідно з ухвалою. — В. Береза, предс.; І. Ошукер, кас.; А. Андрицький, секр.; І. Окаль, кас.; Н. Лінден, Н. Дж.

ГЕРКІМЕР, Н. П. — Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в годині 2 пополуночі, в У. Н. Домі. Буде зв'язок урядників і вибір уряду на рік 1945. — К. Довганюк, предс.; М. Комаєвич, кас.; М. Поїтило, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбуваються в неділю, 10 грудня, точно в 1 год. пополуночі, в с. 301 1st 7. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до вирішення і буде вибір уряду на 1945 рік. — Уряд: Я. Мірус, предс.; М. Маєтний, рек. секр.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галачин, касір.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 10 грудня, в годині 1 пополуночі, в галі У. Н. Дому, 4655 Марлін ул. Пригадуємо і визнаємо тих усіх членів, що все затягують з вкладками, щоб були ласкаві прийти і вирішити свої задоволення, бо це є останній місяць в році і робиться замкнення рахунків. Панове Союзівці! Ювілейний рік добігає кінця, а нам призначена квота нових членів не вповнення. Тому просимо тих, що може допомогти до вповнення призначеної квоти. Не грішимо, мовлячи, не знаємо такти, що не стов'ять в Союзі, багато мають кандидатів такий у своїй хаті, а це вже вузлик. Випишіть їх до Союзу! — І. Андрусевич, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ІНО ПОРК, Н. П. — Збори 204 відділу відбуваються в суботу, 9 грудня, в годині 8:15 вечір, в галі церк. прародителів, 334 1st 14 ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори та вирішити членські вкладки, щоб можна було на час вислати розмет до гол. каскадерії У. Н. Союзу, та ригорозити всі звіти на річні збори відділу. — Уряд 204 відділу.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 220, відбуваються в суботу, 9 грудня, в годині 7:30 вечір, в с. 301 1st 7. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до подогодження. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Визаємо членів прийти на збори і привести нових членів, бо до кінця ювілейної кампанії линається вже тільки пару тижнів. За кожним новим членом линається по \$1.00. Член, що не явиться на ці збори, заплатити кару \$5 згідно з ухвалою. — В. Береза, предс.; І. Ошукер, кас.; А. Андрицький, секр.; І. Окаль, кас.; Н. Лінден, Н. Дж.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік. Зараз по зборам місячних вкладок буде топарська забавка, тож приходіть всі і нових членів приведіть. За уряд: Н. Брунко, предс.; З. Литвинський, кас.; В. Кіт, секр.

ІНО ПОРК, Н. П. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляємо всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 9 грудня, в 8-й годині вечір, в Юксетіні С. Буде зв'язок, комісії, вибір уряду на 1945 рік.